

szava. Szükségszerűen tapad ez a megszólalás a vers újabb népi-képzéséhez s az esztétikai elemek háttérbe kerüléséhez. Ez az az út, amikor a tartalom másodlagossá teszi a formát, a cél és szándék a szépséget. Ez azonban az irodalom hagyománya Petőfiben. Petőfivel kapcsolatban van egy másik hagyomány is: a személye. Ez még mindig legenda azok körében, akik a magyar írást intellektuáliáktól menten, népi közelségből veszik. Petőfi alakjával töméntelen számú könyv foglalkozik. S ezek a könyvek még ma sem maradnak el. A Petőfi féle írói-alkat hagyománya mellől elmaradhatatlan a Petőfi féle ember-alkat. Ujabban Kibédi Sándor irt Petőfiről színdarabot. (Szeptember végén. Cluj-Kolozsvár, 1934.) Ennek a színdarabnak egy eddig szemügyre nem vett Petőfi életrészlet adja meséjét: Petőfi házassága előtti napjai s e napokban egy Jókai által legendásított alakkal, Pila Anikóval való szerelme. Kibédi konkrétumot csinál a legendából, sőt mély beágyazású Petőfi problémát. Pila Anikóval a „föld leánya“ kerül szembe Szendrey Juliával, az urkisaszszonnyal. Partiumbeli román és magyar urak Erdély sorsán aggódó gyülekezete a darab háttére. Izgalmas és fojtott háttér. A probléma széles ívet és lázas szépséget kap helyenkint, a romantikára még hajlamos Kibédi Sándortól s a Petőfi szellemében vitt jeleneteken keresztül egy érzületében tényleg költő szólal meg, ha a színpadilag itt-ott vontatott is a darab vezetése. S ha a darab tudatosan romantikus hirtásokra is tör, a problémából Kibédi aktuális vonatkozásokat esihol ki. A Petőfi korabeli társadalmi, történeti harcok mai napokra is rávilágító mozzanatai s Petőfi személyének osztályvontatkozásai friss szemre s mai törekvésekre vallanak. A Petőfi hagyomány mai innerválásának jele ez. Az irodalmi hagyomány és a „népi-közelség“ érzésének találkozása. — Kibédi Sándor helyesen keresi az újtját. A bomlott világ szabad versei után ez a Petőfi felé való fordulás s ezzel együtt Kibédi Sándor eredeti osztály és népi környezetének az előtérbe kerülése, fejlődésének zálogosabb ígérlet, mint a — szerencsére felhagyott — intellektuális irodalmiság.

A SARLÓ CIMÉRE

A Sarlósok nehezményezik, hogy „Puritán realizmust“ e cikkemben őket is a „paraszt és falu mindenekelőtt“ kategóriába soroztam és elnézik a mondat értelmét, mely „fiatal nekibuzdulásról“ szól, amiből természetszerűen következik, hogy én ebben az összefüggésben csak a kezdő Sarlórol beszélhettem. A Sarlónak tehát semmi oka idegességre nincs. Nekik maguknak kellett volna a legjobban érezni és tudni, hogy én a Sarló pubertás korára gondoltam. A Sarló volt az egyetlen ifjúsági mozgalom, mely gyerekbetegségein szerencsésen túlesve, következetesen és állásfoglalón jutott el az osztályharc teljességéhez, az „etnográfiai szocializmustól“ tényleg a „puritán realizmusig“. Ha nem így lenne, akkor nem dolgoztunk volna együtt az UT-ban, ha nem így lenne, akkor szlovenszkoí viszonylatban nem tőlük tanultam volna meg azt, ami múltkori cikkem lényegét képezi: „az adottságok realitásán át megkeresni a lehetőségek realitását.“

(Stósz)

Fábrý Zoltán

PRIVILEGIUM. 1934: „Franciaországban a polgárháborút csak a franciák vivhatják meg. Németek, szlávok és zsidók nem vehetnek részt benne.“ (Action Française, 1934. IV. 5.)